

PSİKOSOSYAL MÜDAHALE HİZMETLERİ

Bu sayıda,

- ✓ Psikososyal Müdahale Hizmetleri Nedir?
- ✓ Psikososyal Müdahale Hizmetleri hangi birimlerce yerine getirilir? Görevleri nelerdir?
- ✓ Psikososyal Müdahale Hizmetlerinin yasal dayanağı nedir?
- ✓ Psikososyal Müdahale Hizmetleri işleyiş şeması

Psikososyal Müdahale Hizmetleri Nedir?

- ***Çocuk ve gençler ile onların aile ve öğretmenlerine yönelik gerçekleştirilen önleyici, koruyucu ve destekleyici çalışmaların tümüdür.***

- ***Bu hizmetler, il/ilçe düzeyinde psikososyal müdahale ekipleri tarafından, okul düzeyinde ise psikolojik danışma ve rehberlik servisleri tarafından gerçekleştirilir.***

- ***Bu hizmetler, il/ilçe düzeyinde psikososyal müdahale ekipleri tarafından, okul düzeyinde ise psikolojik danışma ve rehberlik servisleri tarafından gerçekleştirilir.***

İl Milli Eğitim Müdürlüklerince;

İldeki rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerine yönelik çalışmaları kolaylaştırıcı ve zenginleştirici önlemlerin alınması yönünde ilgi (a) Genelgele doğrultusunda hareket edilmesi, yerel olanakların harekete geçirilmesi,

Rehberlik psikolojik danışma hizmetlerinin yürütülmesinde görevlendireceği müdür yardımcısı/şube müdürünün varsa alandan, yoksa bu konuda hizmet içi eğitim almış olanlardan görevlendirilmesine özen gösterilmesi,

İlde psikososyal müdahale hizmetlerinin yürütülmesinde etkin rol üstlenecek rehberlik ve araştırma merkezlerine ve okul rehberlik servislerine uygun çalışma ortamlarının sağlanması,

Rehberlik ve araştırma merkezlerine hizmet verdikleri bölgenin ve okul rehberlik servislerinin ihtiyaçlarını, belirleyerek bu tür çalışmaları yürütebilecek, gereken desteği ve eşgüdümü sağlayacak, alanında yeterli psikolojik danışmanların gerekirse görevlendirme yoluyla sağlanması,

İl genelinde psikososyal müdahale hizmetlerinin sağlıklı yürütülebilmesi için gerektiğinde araç tahsisi yapılması,

Rehberlik ve araştırma merkezlerinin araç, gereç ve donanım gereksinimlerinin belirlenerek karşılanması,

İlde yaşanan olası travmatik/zorlu yaşam olaylarına karşı il genelinde alınması gereken psikososyal müdahaleler konularında alınacak önlemler ve sunulacak hizmetler açısından il eylem planlarının rehberlik ve araştırma merkezi/merkezleri ile birlikte hazırlanması ve raporlaştırılarak Bakanlığa üçer aylık dönemler halinde gönderilmesi,

İl eylem planları doğrultusunda birden fazla rehberlik ve araştırma merkezi bulunan illerde rehberlik ve araştırma merkezleri arasında eş güdümün sağlanması,

Öğrencilerin ve eğitim çalışanlarının emniyet ve adli makamlara intikal eden travmatik/zorlu yaşantılarında ilgili personel ile işbirliği yaparak izleme vedeğerlendirme çalışmalarının sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için gereken her türlü önlemin alınması,

Bakanlığımız ile ilgili açıklamalarda, özellikle medyanın ilgi odağını oluşturan travmatik/zorlu yaşam olaylarından sonra ne kadar ve nasıl açıklama yapılacağı konusunda uzman görüşünün alınması; gerekirse uzmanlarla birlikte açıklama yapılması ve basına dağıtılmak üzere bir basın bülteni hazırlanması

Rehberlik ve Araştırma Merkezlerince;

Psikososyal müdahale hizmetlerinin önemi, hizmet alanı ve hedef kitlesi konularında kamuoyuna anlayış kazandırmaya yönelik çalışmaları il milli eğitim müdürlüğü ile işbirliği yaparak yürütmesi.

Rehberlik ve araştırma merkezleri ile rehberlik ve psikolojik danışma servislerinin çalışmalarında, il eylem planları dikkate alınarak, okul eylem planlarının yapılmasında eş güdümün sağlanması, çalışmaların bir bütünlük oluşturmasına özen gösterilmesi.

Yerel düzeyde, gerçekleştirilecek psikososyal müdahale hizmetlerine ilişkin hizmet içi eğitimlerde katılımı gerekli görülen tüm öğretmenlerin ve diğer personelin bilgilendirilmesinin sağlanması.

Psikolojik danışmanların plânlama, değerlendirme, paylaşım yapabilmelerine olanak tanımak amacıyla meslektaş dayanışması toplantılarının düzenli aralıklarla yapılması.

İl milli eğitim müdürlüklerinin; okul eylem planları ve yürütülen psikososyal müdahale uygulamalarında ortaya çıkabilecek gereksinimler ve alınması gereken önlemler konularında düzenli aralıklarla yazılı olarak bilgilendirilmesi ve iş birliğinin sağlanması.

Travmatik/zorlu yaşam olaylarında iletişim ve bilgi ağını oluşturmak ve zamanında müdahale etmek için telefonla danışma hattının oluşturulması,

Rehberlik ve araştırma merkezleri bünyesinde oluşturulacak danışma hattına ilişkin broşür ve afişlerin tüm okullar, sağlık kurumları, emniyet müdürlükleri, üniversiteler, adli kurumlar, belediyeler gibi ortak kullanım alanlarına asılarak hedef kitleye ulaşılmasının sağlanması,

Doğal afetler, yangın, intihar, kayıplar, ihmal, istismar, şiddet gibi zorlu yaşam olaylarına maruz kalan bireylere götürülecek ileri psikososyal müdahale yöntemleri konularında Psikososyal Müdahale Biriminden görüş ve destek alınması.

Travmatik/zorlu yaşantıyla karşı karşıya kalmış bireylerin gerektiğinde sağlık kurumlarına sevk edilmesi, durumlarının izlenerek gereken iş birliğinin sağlanması

Travmatik/zorlu yaşantıyla karşı karşıya kalmış bireylere götürülecek rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinde bireyin yanında öğretmenleri, ailesi, arkadaşları gibi yakın çevresinin de psikososyal müdahale sürecine katılımının sağlanması,

Yaşanan travmatik/zorlu yaşam olayları sonrasında da bu yaşantıyla karşı karşıya kalmış kişilere, bireylerin gelişimine ilişkin raporların ve kayıtların etiğe uygun bir şekilde tutulması,

Travmatik/zorlu yaşam olaylarından sonra gereken bilgilerin medyaya aktarılmasında il milli eğitim müdürlüğüne görüş bildirmesi,

Psikososyal müdahale hizmetlerinin verimli bir şekilde geniş kitlelere ulaştırılabilmesi için üniversitelerin, resmi kurumların ve sivil toplum örgütlerinin yerel düzeydeki güçlerinin harekete geçirilmesi,

Okul Yönetimlerinde;

1. Okuldaki psikososyal müdahale hizmetlerine yönelik çalışmalarını kolaylaştırıcı ve zenginleştirici önlemlerin alınması yönünde tüm olanakların harekete geçirilmesi.
2. Olası travmatik/zorlu yaşam olaylarına karşı okul genelinde alınması gereken psikososyal müdahaleler konularında alınacak önlemler ve sunulacak hizmetler açısından okul eylem planlarının yapılması,
3. Okul eylem planları yapılırken oluşturulacak okul ekiplerinde okul müdürü ya da belirleyeceği bir müdür yardımcısı, bir öğretmen, bir veli ve öğrenci temsilcisi ile psikolojik danışmanın yer almasının sağlanması,
4. Okul ortamında öğrencilerin travmatik/zorlu yaşam olaylarıyla (istismar, ihmal, fiziksel ve duygusal şiddet gibi) karşı karşıya kalmamaları için gereken her türlü özenin gösterilmesi,
5. Yaşanan travmatik/zorlu yaşam olayları sırasında rehberlik ve araştırma merkezi ile iş birliğine geçilerek ortak hareket edilmesi ve bu yaşantıyla karşı karşıya kalmış kişilerin durumlarının izlenerek, gereken önlemlerin alınması ve yönlendirilmesi,
6. Travmatik/zorlu yaşam olaylarından sonra gerekli bilgilerin aktarılmasında ne kadar ve nasıl açıklama yapılacağı konusunda rehberlik ve psikolojik danışma servisiyle birlikte hareket edilmesi.
7. Okulda güven ortamının sağlanması açısından, rehberlik ve psikolojik danışma servisinin çalışma etiğine sadık kalınması ve servisin çalışma odası ve fiziksel donanımına gereken özenin gösterilmesi,
8. Öğrenci devamsızlık durumlarında derhal velilerle bağlantı kurularak gerekli işbirliğinin sağlanması,

Rehberlik ve Psikolojik Danışma Servislerince;

1. Rehberlik ve araştırma merkezini, okul eylem planı, eğitim gereksinimleri konularında bilgilendirmek ve ilde yapılan çalışmalar hakkında bilgi isteyerek gerekli işbirliğini sağlaması
2. Okul yönetimi ve ailelerle yapılan eğitim çalışmalarında onlara gerekli anlayış ve bilginin kazandırılması, okulda yürütülecek diğer psikososyal planlamalarda ise onlardan gereken desteğin alınmasına özen gösterilmesi,
3. Okul eylem planı doğrultusunda yürütülen psikososyal müdahale hizmetlerinde, okul ortamını ve öğrencilerin ailelerinin yanı sıra ilişkiye girdikleri yakın çevreyi de içine alan (kantin işletmecisi, servis şoförü, çevre esnafı vb.) bütünsel bir yaklaşımla; olumlu bir psikolojik atmosfer oluşturulması,
4. Psikososyal müdahale hizmetlerinin yanı sıra öğrencilere zaman yönetimi, olumlu benlik gelişimi, problem çözme becerileri, olumlu serbest zaman etkinlikleri konularını da içeren geniş bir perspektifle bilgilendirmeye veya beceri kazandırmaya yönelik grup çalışmalarına öncelik verilmesi,
5. Okulda olası travmatik/zorlu yaşam olaylarına karşı okul genelinde alınması gereken psikososyal müdahaleler konularında alınacak önlemler ve sunulacak hizmetler açısından rehberlik ve araştırma merkezi ve okul yönetimi ile işbirliği yapılarak okul eylem planlarının hazırlanması,

Gerekmektedir.

Dayanak/Prosedür

- a. MEB Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliği
- b. Afetlerde Uygulanacak Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönergesi
- c. 2002/11 Nolu ve Psikososyal Müdahale Hizmetleri Konulu Genelge

PSIKOSOSYAL MÜDAHALE HİZMETLERİ İŞLEYİŞ ŞEMASI

